

MĚSTSKÝ ÚŘAD SLANÝ

odbor kultury a památkové péče

Velvarská 136, 274 53 Slaný, ústředna tel.: [REDAKCE]

spisová značka: R 07 - 2260/2022/OK/5, vyřizuje: [REDAKCE]

č.j. 5458/2022/OK

ROZHODNUTÍ

Městský úřad Slaný podle čl. XXI. zákona č. 320/2002 Sb., a podle vyhlášky Ministerstva vnitra ČR č. 388/2002 Sb., ze dne 15.08.2002 o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností jako příslušný orgán státní správy na úseku památkové péče ve smyslu § 29 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči v platném znění (dále jen zákona č. 20/1987 Sb.), obdržel dne 31.01.2022 žádost Kláštera Nejsvětější Trojice Řádu bosých karmelitánů, sídlem Hlaváčkovo náměstí 221, Slaný, zastoupeného panem Jaroslavem Suroviakem, o vydání závazného stanoviska ve věci: **obnovy fasády kostela Nejsvětější Trojice na Hlaváčkově nám. čp. 221 ve Slaném (parc. č. st. 405, 406, 407, k. ú. Slaný), který je součástí areálu bývalého františkánského kláštera (dnes kláštera bosých karmelitánů), jenž je kulturní nemovitou památkou zapsanou v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 32450/2-565 a nachází se v ochranném památkovém pásmu historického jádra města Slaného (rejst. č. ÚSKP 3094, rozh. ONV Kladno č. 456/461/84 ze dne 29.12.1984) a památkové zóně historického jádra města Slaného (rejst. č. ÚSKP 2115, vyhláška MK ČR č. 476/1992 Sb., ze dne 10.09.1992), spočívající v provedení stratigrafického průzkumu omítky, opravě korunní římsy, opravě průběžné římsy, opravě vnější vápenné omítky s celoplošným přeštukováním členitostí, provedení penetračního vápenného nátěru hladkých nebo štukových omítek a provedení krycího dvojnásobného vápenného nátěru.**

Dnem 31.01.2022 bylo zahájeno správní řízení a odbor kultury a památkové péče Městského úřadu Slaný vydává

KLÁŠTERU NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE ŘÁDU BOSÝCH KARMELITÁNŮ

IČO: 70835071

sídlem: Hlaváčkovo náměstí 221, Slaný

v této věci podle § 14 odst. 1, 3 zákona č. 20/1987 Sb., tímto rozhodnutím toto

z á v a z n é   s t a n o v i s k o .

Obnova fasády kostela Nejsvětější Trojice na Hlaváčkově nám. čp. 221 ve Slaném (parc. č. st. 405, 406, 407, k. ú. Slaný), který je součástí areálu bývalého františkánského kláštera (dnes kláštera bosých karmelitánů), jenž je kulturní nemovitou památkou zapsanou v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 32450/2-565 a nachází se v ochranném památkovém pásmu historického jádra města Slaného (rejst. č. ÚSKP 3094, rozh. ONV Kladno č. 456/461/84 ze dne 29.12.1984) a památkové zóně historického jádra města Slaného (rejst. č. ÚSKP 2115, vyhláška MK ČR č. 476/1992 Sb., ze dne 10.09.1992), spočívající v provedení penetračního vápenného nátěru hladkých nebo štukových omítek, **není přípustná.**

Obnova fasády kostela Nejsvětější Trojice na Hlaváčkově nám. čp. 221 ve Slaném (parc. č. st. 405, 406, 407, k. ú. Slaný), který je součástí areálu bývalého františkánského kláštera (dnes kláštera bosých karmelitánů), jenž je kulturní nemovitou památkou zapsanou v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 32450/2-565 a nachází se v ochranném památkovém pásmu historického jádra města Slaného (rejst. č. ÚSKP 3094, rozh. ONV Kladno č. 456/461/84 ze dne 29.12.1984) a památkové zóně historického jádra města Slaného (rejst. č. ÚSKP 2115, vyhláška MK ČR č. 476/1992 Sb., ze dne 10.09.1992), spočívající v provedení stratigrafického průzkumu omítky, opravě korunní římsy, opravě průběžné římsy, opravě vnější vápenné omítky s celoplošným přeštukováním členitosti, a provedení krycího dvojnásobného vápenného nátěru, je **přípustná** s tím, že v souladu s ustanovením § 9 odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb. budou splněny následující podmínky:

1. Soudržné části říms a omítek zůstanou zachovány a nebude do nich zasahováno. Odstraněny budou pouze nesoudržné části omítek a novodobé cementové vysprávky.
2. Technologické postupy doplňovaných částí omítek (omítaná plocha a římsy) budou stanoveny na základě provedeného stratigrafického průzkumu a budou odsouhlaseny zástupcem odboru kultury a památkové péče MěÚ Slaný. Omítky budou doplněny pomocí původních technologických postupů, jejich zpracování a volba materiálů bude odpovídat originálu. Římsy budou doplněny štukátérsky, v profilaci vytažené podle sejmuté šablony. Malta pro doplnění a náhradu bude navržena podle složení omítkové malty zjištěné stratigrafickým průzkumem. Omítky v poškozených neopravitelných částech budou vyspraveny tak, aby se co nejvíce podobaly originálům, a vysprávky nebudou přesahovat přes originální plochy omítek. Štuková vrstva bude provedena pouze v případě, bude-li stratigrafickým průzkumem zjištěna.
3. Vápenný nátěr nebude hydrofobní a ani nebude následně hydrofobizován.
4. Bude provedeno očištění ponechaných omítek a bude specifikován způsob a přípravy pro jejich čištění, které budou odsouhlaseny zástupcem odboru kultury a památkové péče MěÚ Slaný.
5. Po výstavbě lešení bude navrženým stratigrafickým průzkumem vnějších omítkových vrstev stanovena barevnost omítek, která bude odsouhlasena zástupcem odboru kultury a památkové péče MěÚ Slaný. Barevné řešení kostela jako celku bude sjednoceno a bude odpovídat barevnému odstínu provedenému v horních partiích věže kostela, kde stratigrafický průzkum a práce na obnově již proběhly v roce 2021.
6. Před realizací finálních barevných nátěrů budou těsně vedle sebe provedeny na fasádě barevné vzorky uvažovaných barev (min. 0,5 x 0,5 m), které budou konzultovány se zástupcem NPÚ – ÚOPSC a odsouhlaseny zástupcem odboru kultury a památkové péče MěÚ Slaný.
7. Bude proveden restaurátorský průzkum zaměřený na aktuální stav kamenných prvků (popis, lokalizace, podrobný stav poškození a jeho charakter, případně včetně grafického vyhodnocení poškození apod.). Na základě průzkumu bude zhotoven podrobný restaurátorský záměr s fotodokumentací včetně uvedení konkrétních a na základě zjištění průzkumu navrhovaných materiálů k obnově. Záměr bude předložen zástupci NPÚ – ÚOPSC ke konzultaci a zástupci odboru kultury a památkové péče MěÚ Slaný k odsouhlasení.
8. V průběhu vlastních prací na kamenných prvcích ostění budou vždy nejprve provedeny zkoušky plánovaných postupů, v tomto případě vzorky čištění, vzorky doplněných chybějících partií atd., aby mohly být ověřeny předkládané návrhy. Tyto zkoušky budou konzultovány se zástupcem NPÚ – ÚOPSC a odsouhlaseny zástupcem odboru kultury a památkové péče MěÚ Slaný. Teprve poté bude přikročeno k celkovému restaurování. Během prací bude pořizována průběžná podrobná dokumentace.
9. Pokud budou v průběhu plánovaných prací objeveny nové skutečnosti, které mohou mít vliv na odsouhlasený způsob obnovy, je nutné práce zastavit a uskutečnit konzultaci se zástupci NPÚ – ÚOPSC a odboru kultury a památkové péče MěÚ Slaný.
10. Před zahájením prací svolá zástupce vlastníka památky schůzku za účasti zástupců odboru kultury a památkové péče MěÚ Slaný, NPÚ – ÚOPSC a prováděcí firmy, na které bude stanoven postup prací a způsob památkového dohledu.

Odůvodnění

Kostel Nejsvětější Trojice ve Slaném je nedílnou součástí areálu bývalého františkánského kláštera (dnes kláštera bosých karmelitánů), který je nemovitou kulturní památkou chráněnou státem ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., je zapsán v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 32450/2-565, prohlášen památkou rozhodnutím ŠKK ONV ze dne 26.02.1964, a zároveň se nachází v ochranném památkovém pásmu historického jádra města Slaného (rejst. č. ÚSKP 3094, rozh. ONV Kladno č. 456/461/84 ze dne 29.12.1984) a památkové zóně historického jádra města Slaného (rejst. č. ÚSKP 2115, vyhláška MK ČR č. 476/1992 Sb., ze dne 10.09.1992), a proto je nutné k jakýmkoliv změnám či úpravám si předem, ve smyslu § 14 zákona č. 20/1987 Sb., vyžádat závazné stanovisko příslušného orgánu státní památkové péče.

Klášter se rozkládá na návrší severovýchodně od města, dříve zvaném Na Golgotě, na původním městském popravišti. Dříve františkánský klášter sloužil od roku 1996 jako sídlo řádu bosých karmelitánů. Areál sestává z kostela Nejsvětější Trojice, konventu se zahradou, rozsáhlého městského hřbitova a několika soch a křížů, umístěných většinou v blízkosti kostela. Celý areál je ohrazen zdí a zpřístupněn několika branami. Kostel je orientovaná, lehce podélná stavba, sestávající z obdélné lodi, kterou uprostřed rozšiřuje výrazný, půlkruhově ukončený transept a kterou ukončuje odsazený polygonální závěr. Po stranách presbytáře jsou připojené obdélné sakristie a na ně navazující prostory lichoběžníkového půdorysu. Západní průčelí určuje předsazená, neomítaná hranolová věž. Z boku jsou umístěny nižší schodišťové věže. Nad křížením obou lodí se zvedá kupole s lucernou, presbytář zastřešuje polygonální valba. Všechny střechy, mimo jehlových střech postranních věží a lucernové bání kupole, které pokrývají měděné plechy, kryje prejzová krytina. Fasády jsou hladké členěné lizénovými rámci a vysokými, půlkruhově ukončenými okny. Na jižním rameni příčné lodi je výklenek s dřevěnou sochou Panny Marie na půlměsíci. Omítky kostela jsou opatřeny nátěrem v odstínu okru. V roce 2021 došlo k opravě horní partie věže kostela, která zahrnovala opravu omítek s nátěrem v odstínu okru.

K zamýšleným pracím se písemně vyjádřil zástupce Národního památkového ústavu – územního odborného pracoviště středních Čech v Praze dne 17.02.2022 (doručeno: 22.02.2022), č.j. NPÚ-321/9893/2021. Zástupce NPÚ doporučil provedení prací za podmínek, které správní orgán uvedl ve výroku tohoto rozhodnutí. Správní orgán dále uvedl další podmínku vyplývající z ustálené rozhodovací praxe, která se týká svolání schůzky před zahájením prací a stanovení památkového dohledu.

V rámci správního řízení bylo zástupci žadatele umožněno ve stanovené lhůtě podávat své návrhy a připomínky k podkladu pro závazné stanovisko. Zástupce žadatele svého práva nevyužil.

K zamítnutí použití penetračního nátěru správní orgán uvádí, že tento postup není vhodný pro historické omítky, neboť systémové penetrace snižují nasákavost podkladu a tím i přídržnost nově nanášených vápenných materiálů, tj. omítek a nátěrů. Z toho důvodu se správní orgán ztotožnil s názorem odborné organizace a záměr v tomto bodě nepřipustil.

Správní orgán konstatuje, že dochované části římsy včetně jejich omítek a omítek plochy jsou autentickými prvky stavby kostela, nesoucí stavebně historické hodnoty, a jejich zachování je důležité, protože všechny dochované historické části stavby se podílejí na zachování její památkové hodnoty. Jejich odstraněním by byla památková hodnota snížena. Chybějící části římsy je nutné doplnit ze stejného materiálu, jako jsou originální části římsy – tzn. doplnit z cihelného materiálu,

který bude tvarován a kotven stejným způsobem jako historické části římsy. Ve stávajícím zdivu bude do pravidelného tvaru upravena nika, do které bude vložena cihelná plomba. Cihla bude před uložením tvarována podle originálů.

Podmínka požadující doplňování omítek podle nálezové situace upřesněné stratigrafickým průzkumem byla stanovena z důvodu zachování autentičnosti omítkových vrstev. Zachování historických technologií, užitých na tomto objektu, zajistí jeho věrohodný vzhled. Přestavba kláštera proběhla v období raného baroka a v tomto období byly vnější omítkové vrstvy prováděny převážně jako podhoz s tenkou vrstvou omítky, bez štukové vrstvy. Předpokládá se, že štuková vrstva, která se u vnějších omítek prováděla až pozdějším obdobím, se nemusí u kostela vyskytovat. Průzkumem v nižších partiích fasády byla zjištěna omítka jednovrstvá. Přidáním další omítkové vrstvy – štuku, která se historicky na tomto objektu nevyskytovala a odpovídá pozdějším technologickým postupům, by došlo k nehistorické úpravě, která by dochovaný stav znehodnotila. Štukovou vrstvu je možné uskutečnit pouze v případě, že již byla v minulosti provedena a její existence bude průzkumem zjištěna.

Co se týče požadavku na použití vápenných fasádních nátěrů (i vápenných omítek) bez jejich hydrofobizace, zmíněný vyplývá z povahy historické stavby, kde byla tato technologie použita a je tedy třeba při opravě dodržet shodné materiálové složení, které zajistí také totožný vzhled kulturní památky.

K čištění povrchů staveb správní orgán dodává, že zahrnuje zpravidla odstraňování nečistot, vegetace (řas, mechů, lišejníků), barevných sloučenin kovů a nátěrů. Čištění fasády se může provádět buď z estetických důvodů, nebo jako technologický úkon před nanášením nové povrchové barvy. Podle toho se řídí i výběr čisticí metody. Cílem čištění z estetických důvodů je odstranit nános nečistot a obnovit barevnost fasády. Pokud se jedná o zašpiněnou fasádu, je vhodné použít čisticí prostředky. Čištění z důvodů technologických se provádí u nepoškozených nebo málo poškozených fasád, které se budou přetírat fasádní barvou. Výběr metod a prostředků je poměrně široký a lze obvykle najít způsob, který je v daném případě nejšetrnější jak k podkladové omítce, tak k prostředí. Volba metody se řídí typem nátěru, jeho stářím, kvalitou a ekologickými hledisky. Z tohoto plyne nutnost v každém konkrétním případě předem vyzkoušet několik postupů lišících se účinností i šetrností k čištěnému povrchu. Proto je třeba upřesnit a provést přiměřený postup čištění, který bude odsouhlasen zástupcem správního orgánu.

Vzhledem k požadavku na autentickou prezentaci objektu jako celku, je potřeba při obnově věnovat náležitou péči stanovení barevnosti všech jeho částí. Toho lze dosáhnout provedením průzkumu barevnosti historických omítek a všech architektonických článků. V podmínce je stanoveno, že tento průzkum může proběhnout až po postavení lešení, aby byl zajištěn přístup pracovníků do požadovaných míst v celé ploše fasád. Konečné barevné řešení bude odpovídat původnímu hodnotnému provedení, které nebude v estetickém ani historickém rozporu s provedením barevného řešení horní partie věže kostela, jejíž obnova proběhla v roce 2021. Barevné řešení věže s dalšími částmi kostela musí být sjednoceno proto, aby kulturní památka nepůsobila nesourodým a chaotickým dojmem, což by mělo negativní vliv na její památkovou hodnotu. Stratigrafický průzkum vnějších omítek věže, který v 2021 proběhl, stanovil barevnost v odstínu okru. Tento odstín pro kostel bude ještě zpřesněn v souvislosti s historickou ikonografií a konkrétními průzkumy.

Zhotovení fyzických vzorků barevnosti a jejich konzultace se zástupcem odborné organizace a odsouhlasení správního orgánu je pro zodpovědné posouzení žádoucí, neboť působení jednotlivých barev je závislé na struktuře podkladu, velikosti provedených vzorků, i na konkrétních světelných

poměrech lokality, v jakých se má finální barevnost vyskytovat. Proto není možné přesnou barvu určit přímo ze vzorníku, ale je nutno zhotovit fyzické vzorky přímo na místě. Totéž platí i pro ostatní použité materiály, jejichž vzájemného harmonického působení lze docílit jedině posouzením všech vzorků společně na místě.

Správní orgán dodává, že provedení průzkumu zaměřeného na aktuální stav kamenných prvků kostela je nutné především z důvodu potřebného kvalitního poznání jejich stavu před zásahem. Na základě průzkumu a jeho vyhodnocení bude posléze možné zhotovit záměr včetně odpovídající dokumentace a uvedení konkrétních materiálů navrhovaných na základě zjištění průzkumu. Tato dokumentace a záměr budou konzultovány se zástupcem odborné organizace a odsouhlaseny zástupcem správního orgánu.

Pro zdařilý průběh zásahů na kamenných prvcích je nutné provést vždy nejprve zkoušky navržených způsobů, aby bylo možné ověřit jejich účinnost i vhodnost z památkového hlediska. Během kontrolních dnů bude nutné ověřit na základě zkoušek rozsah a charakter plánovaných prací. Teprve na základě příznivých výsledků zkoušek daných postupů bude možné přistoupit k celkovým zásahům. Plastické doplňky musí respektovat původní autentickou kamennou hmotu a původní originální architektonické a výtvarné řešení, což je možné posoudit pouze na konkrétních vzorcích, které budou konzultovány se zástupcem odborné organizace a odsouhlaseny zástupcem správního orgánu.

Podmínka týkající se případného objevení nových skutečností je stanovena s ohledem na nutnost prozkoumání a zdokumentování nových nálezových situací za účely hlubšího poznání památkových, architektonických a uměleckořemeslných hodnot. V případě objevení nových skutečností bude nutné práce zastavit a nález konzultovat se zástupci odborné organizace a správního orgánu.

Správní orgán dále doporučuje zvážit možnost provedení tzv. separační vrstvy na kamenném povrchu především okenních ostění kostela (přechodový článek mezi původními kamennými prvky a novým vápenným nátěrem) a opatření fasádním vápenným nátěrem v odstínu ostatních architektonických prvků. Tímto zákrokem by došlo k ochraně kamenných povrchů prvků a přiblížení historickému vzhledu kostela. Postup bude nutno specifikovat v rámci restaurátorského záměru kamenných prvků.

Areál františkánského kláštera je veden jako kulturní památka a je situován v městské památkové zóně Slaný. S ohledem na současný stupeň poznání historického vývoje lze konstatovat, že k památkovým hodnotám města náleží zachovaná původní urbanistická struktura sídla se zachovanou střešní krajinou a hodnotnými ve hmotě, konstrukcích, materiálech i řemeslném provedení zachovanými veřejnými budovami, měšťanskými domy s hospodářským zázemím a zbytky hradeb. Historická zástavba je bez výraznějších novodobých rušivých zásahů. Raně barokní areál františkánského kláštera vznikl v letech 1655–1662 a připisuje se Domenicu Orsi. Konvent byl přistavěn k menšímu renesančnímu kostelu, dnes zasvěcenému Nejsvětější Trojici. Areál, vymezený ohradní zdí s branami, doplňuje soubor soch a klášterní zahrada. Františkánský klášter je považován za nejhodnotnější barokní památku ve městě. Součástí památky je také cenný soubor barokních soch, významná barokní zahrada a hřbitov s řadou hodnotných náhrobků. Areál má též urbanistickou hodnotu, neboť je situovaný ve výrazně pohledově exponované poloze, na návrší severozápadně od historického jádra města.

S ohledem na současný stupeň poznání historického vývoje lze konstatovat, že kromě historické a urbanistické hodnoty má tato památka hodnoty architektonické, stavebně historické a umělecké. Je

hmotným pramenem poznání života našich předků, představující doklad jejich řemeslného umu a estetického cítění. Z důvodu zachování specifičnosti celku je nezbytné, aby byly dodrženy vhodné řemeslné postupy. Požadované zásady vycházejí z místně tradičních zvyklostí a z dochovaného stavu a současně podmiňují zamýšlené práce tak, aby byla zachována autentická podoba památky a nedošlo k poškození jejích kulturně historických hodnot. K dosažení těchto cílů stanovil správní orgán v souladu s ustanovením § 9 odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., podmínky, které jsou uvedeny ve výroku tohoto závazného stanoviska.

V průběhu správního řízení bylo správním orgánem státní památkové péče postupováno, vzhledem k povinnosti vyplývající z § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v souladu s § 71 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

Poučení účastníků

Proti tomuto rozhodnutí je možné podat odvolání k odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Středočeského kraje podáním u odboru kultury a památkové péče Městského úřadu Slaný do 15 dnů ode dne oznámení. Odvolání se podává v souladu s § 82 odst. 2, zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, s potřebným počtem stejnopisů. Doručení této zásilky se řídí zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, z něhož mimo jiné vyplývá, že pokud si adresát zásilku nevyzvedne ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, písemnost je považována za doručenou posledním dnem této lhůty.

Pokud je rozhodnutí doručováno prostřednictvím datové schránky, považuje se za doručené, jestliže se osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému závaznému stanovisku, nepřihlásí do datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo závazné stanovisko dodáno do datové schránky (§ 17 odst. 3 a 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů). Závazné stanovisko se považuje za doručené posledním dnem výše uvedené 10denní lhůty.

Ve Slaném dne 07.03.2022

vedoucí odboru kultury
a památkové péče
Městského úřadu Slaný

Rozdělovník

Účastníci řízení – doručeno do vlastních rukou
Klášter Nejsvětější Trojice Řádu bosých karmelitánů

Obdrží na vědomí

Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště středních Čech v Praze
Městský úřad Slaný – stavební úřad